

Garaşsyz we hemişelik Bitarap Türkmenistan

Category: Kitapcy, Publisistika, Türkmen dili

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Garaşsyz we hemişelik Bitarap Türkmenistan BAĞIMSIZ VE SÜREKLİ
TARAFSIZ TÜRKMENİSTAN

Türkmenler, tarihte bu kadar çok devlet kurmuşlar, bugün ise kendi topraklarımızda yeniden millî, bağımsız devletimizi kurduk. Bizim kurduğumuz devlet gücünü işte buradan almaktadır. Neticede biz onların hepsinin üzerinde baş tacı ve övünç kaynağı olacak bağımsız ve sürekli tarafsız bir Türkmenistan'a kavuştuk. Bizim devlet olarak öncekilere saygımızın ifadesi olarak hepsini tekrar kaleme alıp kitabımızda bahsettik. Atamız Oğuz'un ruhunu yeniden dirilttik. Tarih sayfalarında kalan bütün bu devletler bizim kurduğumuz devletle doğrudan ilgilidir. Ayrıca onların arzu edip hiçbir zaman ulaşamadıkları şu üç özelliği de kendinde toplamıştır. Bunlar: Millî bağımsızlık, sürekli tarafsızlık ve Türkmenin Ruhnamesi'dir.

Bu üç sağlam temelden mutlaka söz açmak istiyorum.

Birincisi; Millî Bağımsızlık. Halkına, vatanına, serdarına inanan Türkmen 27 Ekim 1991 tarihinde Bağımsız Türkmenistan Devleti'ni kurdu. Bağımsızlık bize; halkına, vatanına, adaletine olan güveni, atamız Oğuz'un 24 boyunun birlik beraberliğini kazandırdı. Egemenlik ile millîlik birleşerek hür vatanımızda bağımsız devlet olduk. Bayrağımızı ve devlet nişanlarımızı kökümüzün derinliklerindeki cevher manalarından aldık.

Arabistan, Kafkasya, Azerbaycan, Özbekistan, Kırgızistan, Tacikistan, Afganistan, Çin, Rusya, Hindistan, ve Pakistan gibi ülkelere bizim millî tarihimize ait izler vardır. Bu coğrafyada Türkmenlerin herkesle doğrudan ilişki kurduğu

dönemler olmuştur. Fakat bu yakın dönem itibarıyla mümkün olmamıştır. Şimdi biz tarihteki ilişkilerimizi yeniden gözden geçirip, onların hepsiyle ileri seviyede ilişki kurmayı başardık. Ben, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın 50. yıl kutlamalarında sürekli tarafsızlık statümüzü bütün dünyaya ilân ettiğimde, Oğuzların-Türkmenlerin, Selçukluların yaşadığı coğrafyadaki medeniyetlerde miras payımızın olduğunu ifade ettim. Günümüzde tarihten gelen bu uzlaşmacı kişiliğimiz iyi bir örnek teşkil etmektedir. Bunların hepsi Türkmenlerin barışsever ve uzlaştırmacı karakterinin sadece bugün bilinmesi doğru değildir, hatta onlar tarihî varlığıyla bizi çok iyi tanıyan, ilişkide olduğumuz ülkelerdir. Bundan dolayı ilk önce komşularımız ve bölgedeki devletler, tarafsızlık statümüze destek verdiler. Sonra bütün dünya devletleri destek verdi.

Sürekli tarafsızlık bizim bağımsızlıktan sonra kazandığımız ikinci temel dayanağımızdır. Semamızın daima asude olması, Oğuz Han'ın beş bin yıl önce dilinin duası haline getirdiği hedefindeki bir hakikattir. Mavi göğümüzün daima asude olması, atalarımızın inancı olmuştur. Biz halkımızın eskiden var olan bu inancını bağımsız devletimizin temel ilkelerinden biri haline getirip, kanunlaştırarak dünyada yaşayabileceğimize inandık. Dünyada yaşamının sırrının barış ve güven olduğunu daha ilk günlerden biliyorduk. Hatta halkımız bunun komşuseverlikten başlanması gerektiğine inanmaktadır. Biz bu iyi niyetli karakterimizi daha da geliştirerek, iktisadî alanda Açık Kapılar politikamıza, dış politikamızda ise Tarafsızlık statümüze dönüştürdük. Dünya ile bütünleşmenin, ona gönülden bağlanıp herkesi sevmekten geçtiğini, bunun ise öncelikle kendi ülkemizde huzuru temin etmekle mümkün olacağına inanarak, evvela Türkmenistan Devleti'ni kurarak, bütün gönüllerde taht kurmayı temel görevlerimizden biri saydık. İlk önce bölgedeki komşu devletlerimizden başlayarak, bütün dünya ülkeleri bizim yolumuzun doğruluğunu söyleyerek, bize destek olmaya başladılar. 12 Aralık 1995 tarihinde 185 devletin oy birliğiyle Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın Baş Asamblesi tarafından devletimize sürekli tarafsızlık statüsü

verildi. Böylece dünyada ilk defa tarafsız devlet kamulaştırılarak, dünyanın tek resmi tarafsız devleti olduk. Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın bayrağındaki barış sembolü olan zeytin dalını alarak yeşil bayrağımıza yerleştirdik.

Halkın kalbinin derinliklerine inmek, onu millet eden insanî düşünce ve vasıfları bilmek, kendimiz ve gelecek nesillerimizin örnek alması için bu değerleri ortaya çıkarmamız önem arz etmekteydi. Bu konuda çok düşündüm. Fikirlerimi daima halkım ile paylaştım. En sonunda şu neticeye geldim; yeryüzündeki Türkmenin en iyi vasıflarını, ruhunu bütünleştiren kitap olsun, yani bir ruhnamesi olsun. Bu bizim kaybolan kitaplarımızın yerini doldursun, Türkmenin Kur'an'dan sonra başucu kitabı olsun. Ayrıca Türkmen şu zamana kadar birçok devlet kursa da kendi toprağında hiçbir zaman manevî bütünlük içerisinde devlet kurmamıştır. Biz birlik ruhu içerisinde bir devlet kurduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. Ruhname'miz ise ona varan köprü mesabesindedir. Ruhname, Türkmenin tarihte yaptığı yanlışları gelecekte tekrarlamaması, her yerde ve zamanda örnek insan olmasını tavsiye eden, nasihat veren ve onun yollarını gösteren kitaptır. Onun, Türkmenin temel yollarının birine dönüşeceğine inanıyorum.

Yolumuzun, esas gücünü tarihten aldığını bir defa daha hatırlatmak istiyorum. Atalarımızın dünyanın dört bir tarafına göç ettiği bir hakikattir. Bizim dünya devletlerinin ve milletlerinin kalbine giden barış yolumuz ile birlikte iktisadî yolumuzun da varlığı bellidir. Yollarımız kadimi olsa da, maksadımız dünya devletlerinin kalbine sıcaklık ve ışık saçmaktır. Yani doğal gazımız ile halkların bereket ocağına ulaşmaktır.

Bağımsız ve tarafsızlığımız altın asrımıza ışık saçar, millî değerlerimizle nurlanır. Ruhname ile ruhlanıp, inşallah, geleceğimizi tamamen altın çağa çeviririz. Bizim altın asırda, 21. asırda, esas gayemiz dünyaya örnek olabilecek Türkmen milletini öne çıkarmaktır. Siyasî açıdan kendi elbisemizi kendimizin biçmesine imkan tanıyan bağımsızlık, bütün dünyaya

barış kokusunu yayan tarafsızlığımız varken, halkımızın zengin ruhunu öne çıkararak, insan ilişkilerinde, çağa uygun örnek alınacak seviyeye ulaştığımız görünmektedir.

Asude semamızın altında halkımız ile devletimiz güven içerisinde olsun.

Devlet, düşünce ve değerler bütünlüğüdür; vatan ise duygudur, kalp değerleri bütünlüğüdür. Türkmenistan haritasına baktığımda; Hazar Denizi'ne boynuzlarını dayamış kuvvetli bir boğayı andıran şekil gözümün önünde canlanmaktadır. Hazar'dan, Serhatabat'ın fıstıklı dağlarına kadar, Hocambaz'ın bereketli topraklarından Daşoğuz'un Aybövrü'ne kadar geniş düzlükler, ovalar, dağlar... Çalışma masamın üzerinde Altıntepe'de bulunan beş-altı bin yıllık tarihi olan külçe altından yapılmış öküz heykeli bulunmaktadır. Devlet Başkanlığı Sarayı'nın sağ yanında dünyayı başında taşıyan sarı öküz heykeli bulunmaktadır.

Yurdumuzun her bir karış toprağında beşerin gelişmesiyle ilgili altın sahifeler saklıdır. Gerçekten de bu topraklar beşerin henüz keşfetmediği hazinesi.

Bu toprak dünyaya birçok medeniyetleri bahşeden topraktır.

Bu toprağın altı petrol, doğalgaz ve yer altı zenginlikleri ile doludur. Yer altı zenginliği açısından Türkmenistan dünyanın en zengin ülkeleri arasında yer almaktadır. Dünya petrol ve doğalgaz rezervlerinin %30'u Türkmenistan'dadır.

Çiftçimiz bu toprakların her bir avucunun altın ve cevherden daha kıymetli olduğunu, dünyada ilk ziraatın bu topraklarda yapıldığını, ak buğdayın ana vatanının bu topraklar olduğunu bilmektedir. Bu toprakta yetişen türlü meyve ve sebzelerle, buğdaygillerin lezzeti, vitamin değeri ve kalitesiyle rekabet edebilecek ikinci bir ülke yoktur.

Aziz Türkmen! İşte bu toprak, şu bağlar, ovalar, çöller, dağlar ve yaylalar bizim ata vatan olarak ifade ettiğimiz

kutsal topraklardır. Biz ata vatan dediğimizde atalarımız, atalarımız dediğimizde ise ata vatanımız akla gelmektedir. Kılıç, mızrak ve gürz önünde baş eğmeyen Türkmen, şu toğrağı, atalarımızın önünde baş eğip, diz çöküp tazim etmelidir.

Bu kutsal topraklarda biz bağımsız ve sürekli tarafsız Türkmenistan Devleti'mizi kurduk.

Bağımsız ve Tarafsız Türkmenistan sen azizsin, çünkü seni kutsal topraklar üzerinde kurduk.

Bağımsız ve Tarafsız Türkmenistan! Dünya durdukça sen de yaşarsın, çünkü biz ömrümüzü sevgi ve muhabbet ile yoğurup, ihlas ve samimiyetle bezeyip sana bahşediyoruz.

Bağımsız ve Tarafsız Türkmenistan! Sen kutsalsın, çünkü sen, atalarımızın sekiz asır arzu edip ulaşamadığı devletsin. Seni atalarımızın arzuları üzerine bina ettik.

Bağımsız ve Tarafsız Türkmenistan! Türkmen mucizesi, Türkmen mukaddesliği senden başlamakta, senden yukarıda sadece Allah vardır.

Namı dünyaya ün salan Harezmsahların başkenti Ürgenç hakkında ilginç bir rivayet anlatılmaktadır. Kadim zamanların birinde Harezmsahının oğlu şehzade genç bir peri kızına âşık olur. Peri kızının babası da padişah olduğu için damadına kervan yüklü altın bağışlar. Onun bahşettiği altınları o kadar çoktur ki, padişahın hazinesi almaz. Arta kalan miktarını halka dağıtır. Onca kervan yüklü altını ise gelecek nesillerin nasibi olsun diyerek Ürgenç toprağına saçarak birkaç kez sürer.

Türkmen toprağı, tohum yerine altın saçılan topraktır. Böyle toprağı hizmet etsen, altınını bin kat fazlasıyla sana geri verir.

Toprağını sev ki, al-yeşil ekin olup gönlün açılsın, demet demet güllerin kokusu her tarafı reyhana çevirsin.

Toprağını sev ki, sizin sevginiz deniz gibi dalgalanan mahsul olarak ambarınıza girer. Sevginiz çınar olarak, nar, kaysı, erik, elma olarak başınıza kutlu sayesini salar.

* * *

Akıl ve düşünce, ruhî bağımsızlığımızı ve egemenliğimizi pekiştirmeye hizmet etmelidir. Dış dünya için bizim tarafsız devletimizin kapıları daima açıktır. Fakat ruh kapıları önünde fikir işçileri olmalıdır. Her bir fikir ve düşünceyi rastgele kabul etmek manen ziyan verir. Biz bu değerleri kendi ruh, düşünce ve kültür yapımıza uygunlaştırmalıyız.

Atalarımız ata vatana gösterdikleri sevgi ve saygının misal ve örneklerini bırakıp gitmişlerdir.

İşte Türkmenin ata vatana beslediği sevgiyi gösteren bir misal:

Daha Oğuz Han'ın devleti kudretli, ihtişamlı yıllarına ulaşmadığı dönemde bir güçlü devlet fırsattan istifade, savaşıp Oğuz yurdunu almak ister. Bir elçi göndererek, ülkesindeki en iyi atı vermesini ister.

Oğuz Han'ın komutanları:

“Düşmanın niyeti iyi değil, vuruşalım. Fakat seçkin küheylanlarımızı vermeyelim.” derler.

Oğuz Han:

“Şerrin ehveni varken büyüğünü tercih doğru değildir. Belli olmaz, birden düşmana yenilirsek, o zaman bütün atlar düşmanın eline geçer. En iyisi bir at verin gitsin” diye cevap verir.

Seçme atı alıp giden elçi yeniden daha kötü bir haber ile geri gelir. Bu sefer düşman yurdun en güzel kızını ister. Komutanlar:

“Böylesi alçaklık olamaz, bu kez bizden namusumuzu istiyor,

savaşmaktan başka çare yoktur" derler. Fakat riyaset ve kiyaset sahibi Oğuz atamız:

"Savaş olursa nice mert yiğitler ölür, belli olmaz birden düşmana yenik düşersek, o zaman kız-kızanımız, gelinlerimiz, karılarımız düşmana esir olur. Şerrin ehveni varken, büyüğünü seçmek akılsızlıktır," der.

Oğuz ilinin en seçkin güzelini alıp götüreren elçi, bu kez daha ağır teklifle gelir ve yer talep eder. Savaştan başka çare olmadığını düşünen ve o süre içerisinde savaş hazırlığı yapan Oğuz Han:

-"Ser veririz, yer vermeyiz!" der ve derhal savaş ilân eder. Azgın düşmana haddinî bildirir.

Türkmen toprağı üzerinde ne kadar savaş yapıldığı konusunda hiçbir tarihçi kesin bilgi veremez. Fakat kesin olan bir şeyi herkes bilir. Bu toprağın her karışı merdane atalarımızın kanı, analarımızın göz yaşı ile yoğrulmuştur. Bu toprağın her bir avucunda atalarımızın elinin ve kalbinin sıcaklığı hissedilir. Bu toprağın her adımında atalarımızın sevgi ve muhabbeti, emek ve zahmeti sinmiştir. Binlerce şair bu toprağı vasfetmiştir.

Hal böyle olunca bu toprak nasıl mukaddes olmaz?!

* * *

Allah-u Teala, Hazreti Adem'i kamil yaşta (28) yarattığı gibi Türkmenistan Devleti de temelden sağlam esaslar üzere kurulmuştur. Dünya tarihinde devlet kurma ve idare etmenin zengin tarihi tecrübeleri vardır. Bazı devletler idarî yapısı itibarıyla çok gelişmişlerdir. Devlet idarî şekilleri: Demokratik devlet, monarşik devlet, teokratik devlet, cumhuriyet, sosyalist devlet.

Bu devlet sistemlerinin her birinin kendine özgü özellikleri vardır. Biz kendi devletimiz için her birinden gerekli ve

geçerli olan usulleri alarak devlet idarî yapımıza uygulamaktayız. Atalarımızın da devlet idaresindeki tecrübelerinden günümüze uygun olanları kullanmaktayız.

Bugün Türkmen toplumunun ekonomik, siyasî, kültürel ve düşünce yapısıyla ilgili altın kurallarını esas alıp devlet kurmaktayız. Devlet idaresindeki bu durumu Türkmen Yolu olarak adlandırmaktayız. Bu Türkmen Devleti'nin ve halkının faydasıdır.

Devletimizin kuruluşu halen devam etmektedir. Altın asır devlet idaremizin en gelişmiş, en ihtişamlı dönemi olur.

Biz tabii gelişme sürecine yeni girdik. Ekonomik ilişkiler alanında tamamen başka sisteme geçtik. Bugün yeni ekonomik ilişkilere başlamakla dünyanın gelişmiş ülkelerine örnek olabilecek yeni düşünceler ve yeni gelişmeler kaydettik.

Hiçbir devleti, halkı taklit etmeden sadece kendi yolumuzla yürüyeceğimizi hiç kimseden gizlemedik. Her bir kişi ikinci bir şahsın, hiçbir devlet ve millet de başka bir devletin ve milletin yolunu tekrarlamamaktadır. Yollar benzer olabilir. Toplumun gelişmesinde veya gerilemesinde insanın düşünce ve iradesine bağlı olmayan hadiselerin de olması mümkündür.

* * *

Allah Taala, yarattığı kuluna, Adem oğluna olan büyük sevgisini her bir adımda hissetmekteyiz. Üç yüz seksen bin çeşit bitki vardır. Bunların her biri lisanı haliyle kendinî insana beğendirmek ister. Bunun için her biri diğerinden farklı koku, renk ve güzelliktedir. Bunların hepsi Allah'ın insana sevgisinin alametidir. Allah Taala, bu dünyayı insan için yaratmıştır. Tabiatı, nebatatı, hayvanatı hasılı bütün varlıkları insan için yaratmıştır. Varlık Allah'ın sevgisinin tecellisidir.

Sen çevrene şöyle bir bak, etrafındaki güzellikler Allah'ın sevgisinin tecellisidir. Sen Allah'ın sevgisinin eseri

olduğunu düşün ve bu engin sevgiye münasip olmaya çalış!

Sen insanı sev!

Hayatın manası karşılıklı sevgi ve muhabbettir!

Senin mutluluğunun altın kuralı dünyaya ve hayata olan muhabbetinde gizlidir.

İnsan yaratıkların en güzelidir, fakat bu güzellik insan yaratılışına uygun yaşamakla mümkündür. İnsan kendi alemini tanıyıp yaşadığı müddetçe insandır. Bu tamamen farklı bir âlemdir. Oraya teknolojik gelişmeyle, fenle, teknikle varılamaz.

Bundan iki bin beş yüz yıl önce sarı devesini yedekleyip Merv'den yola çıkan Zerdüşt o âlemlere ulaşır: "Ey insanlar ateşten sakının, tevbe edin çünkü ahirette günahlar ancak ateşle temizlenir" diye nasihat etmiştir.

Bundan bin beş yüz yıl önce Dede Korkut da insanlıktan uzaklaşan Oğuzları insanlık iklimine seyahate çağırmıştır.

İnsan haddinî bilmeli, insana saygı duymalı.

* * *

Bağımsız, Tarafsız, Devamlı Türkmen Devleti! Senin gelişmeni, kalkınmanı halis kalpten istiyor, bütün ömrümü sana bahşediyorum. Sen yücelmelisin büyük Türkmen Devleti.

Çünkü seni mukaddes Türkmen toprağı üzerinde kurduk.

"Kurduğum aslında bilgil
bu zeminin mihıdır,
Durur o erkin müdam,
budur Türkmen binası!"

mısralarıyla Mahtumkulu atamız seni hayalinde yaşatmıştır, biz ise onun hayalini hayata geçirdik.

Bağımsız ve Tarafsız Türkmenistan Devleti! Sen kudretli olmalısın, çünkü biz abideleşen atalarımızın yolunu esas alıp seni bina ettik.

Senin istiklal marşın adalet marşıdır, senin amblemin adilliğin nişanıdır. Yeşil bayrağın baharın müjdecisidir.

Rivayet edildiğine göre İbrahim (a.s) önce Kabe'yi inşa etmiştir, Hakk'ın habibi Muhammet (s.a.v.) Mekkei Mükerreme'den hicret edip Medine'ye vardığında evvela mescit inşaa eder, sonra kendine ev bina eder.

Biz bismillah deyip evvela Kıpçak'ta, sonra Aşkabat'ın ortasında mimarisiyle eşine az rastlanır cami inşaa ettik. Daha sonra vatan için canını kurban eden şehitler anısına Göktepe'de güzel bir cami yaptırdık.

Ey aziz vatandaşım, sevgili halkım! Başın daima dik, ruhun yüce olsun, göğsünüzü gererek gezin, onurlu olun, çünkü sizin güzel devletiniz var.

Kardeşim, aziz bacım, sevgili analarım! Tebessüm yüzünüzden eksik olmasın, bahtiyar olun, sizin güzel devletiniz var.

Yaşayalım, çalışalım, üretelim, gayemize muradımıza ulaşalım, nesillerimize miras olarak kararlı, bağımsız ve tarafsız bir Türkmenistan bırakmaktayız.

Bizden nesillerimize devlet kalsın.

Dede Korkut'un söylediği gibi bizden nesillerimize gelişmiş, kudretli, zengin, kararlı devlet kalır. Dünyada bundan daha büyük, daha güzel bir bahtiyarlık olamaz.

Bağımsız ve Tarafsız Türkmen Devletimizin Kuruluşuyla İlgili Bilinmesini İstediğim Düşüncelerim

Kök olmasa ağaç olmaz, temel olmasa bina kurulamaz. Son 3-4 asırdır halkımız tarihin en zor günlerini yaşadı, birlik hayalleri gerçekleşmedi. Paramparça yığınlar halinde yaşadı.

Baş bir yerde, gövde başka yerde, kol bir yerde, bacaklar başka bir yerde oldu. Bu vesileyle ömür ağacı yeşermedi, devlet binası sağlam temellere oturmadı, talih milletimin yüzüne gülmedi.

Başınız dik, göğsünüz inanç ve ümitli, ocağınız bereketli olsun diye geceleri yatmadım, gündüzleri oturmadım. Aziz halkım! Allah'a şükür, O'nun lütfu keremiyle atalarımızın bereketli yurdunda nice asırdan sonra, yeni bağımsız devlet kurduk. Siz, her bir vatandaşımız için bütün imkanları hazırladık. Dünyanın büyük halkları ve gelişmiş ülkelerine kendimizi tanıttık, kabul ettirdik. Bundan böyle devletimiz berkarar olsun, ebedî yaşasın, milletimizin başı hiç eğilmesin dilekleriyle dünyada özel ayrıcalığı olan, tarafsızlık statüsünü ülkeme kazandırmak talihliliğini bana lütfeden Keremli Tanrı'ya binlerce defa şükrediyorum.

Atalarımız, sultanlarımız, han-beylerimiz çıplağı giydirip, açığı doyurmuşlardır. Onlar bunu şeref, şan ve şöhret için etmemişler, sadece Hakk'ın rızasını gözetmişler. Hakk'ın rızası halkı razı etmekten geçer.

Devlet kurmaya aile ocaklarından başladım. Un, doğal gaz, elektrik, tuz ve su gibi temel ihtiyaçları ücretsiz hale getirdik. Bunda herhangi bir beklentimiz yoktu. Asıl niyetimiz halkımız refah içinde yaşasın, zor günleri görmesin, kendi doğal zenginliklerinin sahibi ve efendisi olsun, başkalarının yanında daima onurlu ve gururlu olsun.

Devletin temel dayanakları ve ülkenin iktisadî kaynakları yerinde değerlendirildikten sonra, en büyük ve mühim mesele; milletin manevîyatı, ruhî sağlığı ele alındı.

Devlet: Altı yüz yıldan sonra yeniden bağımsız Türkmen Devleti kuruldu. Bugünkü bağımsız Türkmen devletimizin tarihî önemini şu iki açıdan baktığın zaman daha iyi anlarsın. Birincisi; Türkmenin devletsiz yaşadığı dönemi ile karşılaştırdığında; devlet, milleti bütünleştiren tek esastır.

Halk: İnsanların toplum katmanlarının birbirleriyle serbest ve zorunlu olmayan ilişkiler sonucu oluşturduğu topluluktur. Halkın arasındaki ilişkilerde, siyasî bir maksat ya da gayri kanunî yaptırımlar yoktur.

Millet: Devlet kurumuna sahip olan birliktir. Halk, topluluk, millet ise birliktir.

Türkmen dili söz, anlam ve ifade zenginliği olan gelişmiş bir dildir. Toplulukta miktar ve kemiyet, birlikte ise keyfiyet ve seviye söz konusudur. Birlik kurum ve teşkilatçılığı anlatır. Halk farklı siyasî, iktisadî ve sosyal kurallar açısından içte teşkilâtlanmaya kabiliyetli olduğunda millete dönüşür. Teşkilâtçılık ise devleti netice verir.

Millet: Dil, din, örf-adet, ülkü ve devlet birliğidir. Bu birlik oluştuğunda halkın ikbali düze çıkar. Aynen yeni bir aile kuracak birbirine denk çiftler için ev ve diğer ihtiyaçlar ne ise, millet olmak için de devlet zaruridir.

Devlet, halk katındaki büyük ailedir. Bu aile içerisinde her şeyin düzenli olabilmesi için belli bir vazifesi ve yeri vardır. Bu vazifeler düzenli yerine getirildiğinde devlet uzun ömürlü olur.

Bizim devletimizin esas özelliği, millî devlet olmasıdır. Bu özelliği 70 yıl bize hükmeden Sovyetlerle karşılaştırırsanız daha iyi anlarsınız. Sovyet hakimiyeti, bu toprağın asıl sahibi olan Türkmen halkının gelişmesi için değil de geri kalması için çalışmıştır. Bu devlet, Türkmenin doğal zenginliklerini başkası adına ve hayrına paylarken, millî ve manevî değerlerini ise tamamen yok etmeye çalışmıştır.

Türkmen millî devleti demek; bu ülkenin tek sahibi demektir. Millî devlet ülkenin maddî kaynaklarını ve doğal zenginliklerini bu millet için sarf eden ve manevî değerlerini koruyan, onlara saygılı olan devlet demektir. Yani, devlet, milletin tarihi ömrünü organize eden sistem olarak doğar ve yaşar.

Hakimiyet (Hükümet): Halkı idare etmenin bir şekli olarak devlet şu üç sistemden oluşur:

Kanunlar

Devlet kurumları

Yerel yönetimler

Devletin yasama organlarına hakimiyet denir. Bağımsız Türkmen Devleti'nde Halk Maslahatı esas yasama organıdır.

Hükümet, yürütme organıdır. Hükümet faaliyetlerini hakimiyetin çıkardığı kanunlara göre düzenler.

Türkmenistan demokratik, laik bir hukuk devleti olup, devletin idare şekli başkanlık sistemine dayalı cumhuriyettir.

Türkmenistan sınırları içinde hakimiyet kendine aittir. İç ve dış ilişkilerinde bağımsızdır. Türkmenistan Devleti bir bütündür, asla parçalanmaz.

Türkmenistan'ın bölünmez bütünlüğünü korumak ve yasama, yürütme, yargı organlarının bağımsız çalışmalarını sağlamak devletin başlıca görevidir.

Türkmenistan'da egemenlik ulusundur. Hakimiyet kayıtsız, şartsız milletindir. Hakimiyet doğrudan doğruya veya vekil organlar tarafından temsil edilir.

Halk içerisindeki hiçbir grup, kurum ve şahsın hakimiyeti tek başına ele geçirmeye hakkı yoktur.

Türkmenistan'da toplum ve devlet için en değerli varlık insandır.

Devlet her vatandaşa karşı sorumludur ve şahsın kişiliğinin serbest gelişimi için gerekli şartları sağlar. Vatandaşın canı, malı, namusu, hürriyeti, dokunulmazlığı, tabii ve değişmez hakları korunmuştur.

Her bir vatandaş Anayasa ve kanunların üzerine yüklediği görev ve sorumluluklar ile yükümlüdür.

Devlet yönetimi, yasama, yürütme ve yargıdan oluşur. Bu organlar bağımsız çalışır ve karşılıklı ilişki içerisinde olduklarıdır.

Devlet ve bütün kamu kuruluşları, yetkili şahısların görev ve sorumlulukları hukuka göre belirlenir.

Türkmenistan Anayasası devletin en yüksek kanunudur. Onda beyan edilen hükümler doğrudan yürürlükteydir. Anayasaya ters gelen kanun ve genelgeler geçerli değildir.

Devlete ait sırlar veya kanunla korunmaya alınan özel bilgiler ilgili hukukî gerekçeler olmadıkça açıklanamaz, bunun dışında devlet organlarına ait bütün hukuki bilgiler neşir veya başka yollar ile ilân edilerek halkın istifadesine sunulur. Vatandaşların hakları ve hürriyetleri ile ilgili hukukî aktleri herkesin dikkatine sunulmadığı takdirde kendilerinin kabul ettiğı tarihten itibaren hükmü geçersizdir.

Türkmenistan, uluslararası hukukta herkes tarafından kabul edilen kanunları geçerli sayar. Türkmenistan, Birleşmiş Milletlere tam üye ülkelerdendir. Dış politikada barış, baskı unsuru kullanmama ve diğer devletlerin iç işlerine karışmamayı esas edinir.

Türkmenistan'ın kendine ait vatandaşlık hukuku vardır. Vatandaşlık her bir şahsa kanunlar çerçevesinde verilir, askıya alınır ve iptal edilir.

Türkmenistan hiçbir vatandaşını başka ülkeye teslim etmez veya vatandaşlıktan çıkarmak ya da ülkesine geri dönmek haklarını engellemez.

Devlet kendi sınırları içinde veya dışında bütün vatandaşlarını korur ve himaye eder.

Yabancı uyruklu veya vatandaşlığı olmayanlar, mevzuatta başka kaideler öngörülmediğı takdirde Türkmenistan vatandaşları gibi eşit hak ve hürriyetlere sahiptir.

Türkmenistan Devleti, kendi ülkesinde siyasî, millî veya dinî düşüncelerinden dolayı takip edilen yabancılara sığınma hakkı tanır.

Mülkiyetin dokunulmazlığı vardır. Türkmenistan'da üretim, yer, arsa ve diğer maddî-manevî değerlere sahip olma konusunda özel mülkiyet hakkı vardır. Bunlar özel, tüzel ve kamuya ait olabilir. Devlet mülkiyet hakkının her çeşidinin gelişmesi için eşit imkanlar tanır ve korur.

Devlet her türlü dine inanma ve yaşamada serbestlik tanıyıp, hepsine kanunen eşit haklar verir. Dinî kurumlar devletten tamamen ayrıdır ve onların devlet işlerine katılmalarına müsaade edilmez. Devletin millî eğitim teşkilâtı, dinî kurumlardan ayrı olup, dünyevî özelliğe sahiptir.

Her bir şahıs dinî düşünce açısından özgürdür. Tek başına veya grup halinde istediği dine uyma veya uymama hakkına sahiptir. Ayrıca mensubu olduğu din ile ilgili fikir ve düşüncelerini beyan etme, anlatma, neşretme ve yaşama hakkına sahiptir.

Türkmenistan Devleti egemenliğini korumak için kendi silâhlı kuvvetlerini kurup geliştirir.

Türkmenistan vatandaşlarının milletine, menşesine, mülkiyet veya görev durumuna, ikamet ettiği yere, diline, dinine bağlı olduğu dernek, kurum ve kuruluşa bakmaksızın eşit hak ve hürriyetler sağlar ve vatandaşların kanun önünde eşit olmasını temin eder.

Türkmenistan'da kadın ve erkekler kanunen eşit haklara sahiptir. Bu hakları cinsiyet nedeniyle ihlal eden kişiler, kanun önünde sorumludurlar.

Bir kimsenin kendi hak ve özgürlüklerinden faydalanması durumunda, başka kimsenin hak ve özgürlüklerine zarar vermemesi, ayrıca ahlak kaidelerini, toplum kurallarını ihlal etmemesi, millî güvenliğe zarar vermemesi gerekir.

Her insanın yaşama hakkı vardır. Hiç kimsenin canına kastedilemez. Türkmenistan'da idam cezasının kaldırılması konusunda yaptığım konuşmam halk tarafından desteklendi. Bizim bu önemli icraatımız dünya kamuoyunda sıcak karşılanmıştır.

Vatandaş hakları sınırlandırılmaz ve şahsî hukuklarından mahrum edilemez, işlenen suç ve cezalar sadece kanunlar çerçevesinde mahkeme kararı uyarınca belirlenir.

Her vatandaş, mesken edinme, yaşayacağı evi kendi inşa etme konusunda devlet yardımı alma hakkına sahiptir. Özel mülkiyetin dokunulmazlığı vardır. Türkmende ev mukaddestir. Bu yüzden vatandaşların evinde izinsiz arama, tahkikat yapılmasını yasak ettim.

Her bir insan, Türkmenistan sınırları içerisinde serbest dolaşma, istediği yerde barınma hakkına sahiptir.

Evlenme yaşına gelen kadın ve erkeğin anlaşarak nikâhlanma ve aile kurmaya hakkı vardır. Aile ilişkilerinde eşler eşit haklara sahiptir.

Ana, baba veya onların yerini tutan velisi ya da vasisi, çocukların yetiştirilmesi, sağlığı, gelişmesi, öğrenimi ile ilgilenme, onları hayata hazırlama, kanunî, tarihî ve millî örf âdetlere saygılı olmayı öğretmekle yükümlüdür. Reşit olan her bir çocuk da ana babasına yardımcı olmakla yükümlüdür.

Her vatandaşın, doğrudan veya seçtikleri vekilleri vasıtasıyla toplum ve devlet işlerinin yönetimine katılma hakkı vardır.

Vatandaşların, seçme ve seçilme hakları vardır.

Türkmenistan vatandaşları kabiliyetlerine, meslekî hazırlığına göre devlet memuru olmada eşit haklara sahiptir.

Tüm vatandaşlar çalışma, kendi isteğine göre iş ve meslek seçme, sağlıklı ve güvenli çalışma şartlarının oluşturulmasını talep etme hakkına sahiptir. Kanun çerçevesinde tespit edilen durumlar haricinde, vatandaşlar cebren çalıştırılmaz.

Ücret karşılığı çalışan kimselerin, emeğinin karşılığını almaya hakkı vardır. Söz konusu bu hak, devlet tarafından tespit edilen asgarî ücretten az olamaz.

Çalışan kimselerin izin ve tatil hakkı vardır. Ücretli olarak çalışanlar için bu hak; mesai bitimi, hafta sonu ve yıllık izinden ibarettir.

Devlet vatandaşların dinlenme, tatil yapma ve boş vakitlerini değerlendirmesi için uygun şartlar oluşturmakla yükümlüdür.

Vatandaşlar, sağlığını koruma, devletin sağlık kurumları hizmetlerinden karşılıksız faydalanma hakkı sahiptir. Ücretli sağlık hizmetleri mevzuatta tespit edilen çerçevede verilir.

Vatandaşların ihtiyarlık, hastalık, sakat, işe elverişsizliği, nafakasını sağlayan kişiyi kaybetmesi ve işsiz olması durumunda sosyal yardımlardan faydalanma hakları vardır.

Kalabalık nüfuslu aileler, ebeveyninden mahrum kalan çocuklar, savaş gazileri, devlet ve toplumun menfaatlerini korurken sağlığını kaybedenler için sosyal fonlardan ek yardım ve kolaylıklar sağlanır.

Bu haklardan faydalanma şartları kanun çerçevesinde düzenlenmiştir.

Her vatandaşın öğrenim hakkı vardır. Orta öğretim zorunludur, her bir vatandaş devletin eğitim kurumlarından ücretsiz öğrenim görme hakkına sahiptir.

Vatandaşlar kurum ve kuruluşlar, kanunlar çerçevesinde ücretli eğitim kurumları açma hakkına sahiptir.

Türkmenistan vatandaşlarından her biri istediği sanat dalında serbest çalışma hakkına sahiptir. İlim, teknik, sanat, edebiyat ve kültür alanında, vatandaşların her türlü hak hukukları kanunlar çerçevesinde korunmaktadır.

Devlet ilim, kültür, sanat ve halkın üreticiliği, beden

eđitiminin geliřtirilmesine yardım eder.

Her bir vatandaşın borç ve sorumluluklarını yerine getirmesiyle topluma ve devlete karşı vazifeleri birbirleri ile doğrudan bağlantılıdır.

Türkmenistan'ı korumak her vatandaşın kutsal borcudur. Türkmenistan vatandaşı olan her bir erkek, vatanî görevini yapmakla yükümlüdür.

Türkmenistan vatandaşları, kanunlar çerçevesinde tespit edilen usul ve miktarda devlete vergi ve diğer tahakkuk eden harçları ödemekle yükümlüdür.

Hiç kimse kendi ve yakınları adına savunma ve ifade vermeye zorlanamaz.

Halk egemenliğinin en yüksek temsilci organı Türkmenistan Halk Maslahatı'dır.

Türkmenistan idare yapısı olarak; eyalet, il, ile, kasaba ve köylere bölünmüştür ve buralarda gerekli merkezî ve mahallî kurumlar oluşturulur.

Halk Maslahatı řunlardan oluşur:

Devlet Başkanı,

Milletvekilleri,

Her bir il ve ilçeden seçilen halk delegesi.

Halk delegelerinin yetki süresi beş yıl olup, bu kimseler verdiği hizmete karşılık herhangi bir resmî ücret almazlar.

Devlet Başkanı, Meclis veya Bakanlar Kurulu ya da Halk Maslahatı'na katılan delegelerin en az dörtte birinin, Halk Maslahatı'nda görüşölmek üzere teklif sunma hakkı vardır.

Halk Maslahatı'na Devlet Başkanı veya Halk Maslahatı temsilcilerinden biri başkanlık eder.

* * *

Devlet, millî ruhun özüdür. Bundan dolayı millî devlet, millete mahsus tüm manevî ve ahlakî değerlerin hayata geçirilmesi, siyasî iradeyle bir birlik oluşturma'nın alametidir.

Atalarımızın bir araya gelerek birlikte ev kurma geleneği vardır. Devletin temellerinin atıldığı dönemde, söz konusu geleneğe uyarak bir araya geldik ve devlet binasını kurduk. Artık dünyaya ışık saçacak bu evi bezemek, onun altın çağı yakalaması için çaba sarf etmek, her bir vatandaşın asıl vazifesidir.

Büyükleri akıl, zeka konusunda öncelikli saymak özelliği Türkmen Devleti'nin eskiden gelen manevî değerlerinden biridir. Bu özellik, yeni kurduğumuz devletin esas ilkelerinden biri haline gelmiştir. Devlet kuruluşunda en önemli olan unsur, millî değerleri, tarih, dünya görüşü ve buna benzer değerleri göz önünde bulundurmak esastır. Bundan dolayı devlet idaresinde "Halk Maslahatı", temel organdır. Bundan böyle de devlet idaresinde "Halk Maslahatı" temel organlardan biri olarak kalmalıdır. Bu şekilde millî tarihimize ait devlet tecrübesini bilfiil devam ettirmiş oluruz.

Millete ait yüksek ve manevî dinamikler devletle bütünlük kazanır. Türkmenlerde birkaç asırdır devam eden tarihî felaketler, o yüksek ve manevî değerlerin bir araya gelmemesinden dolayıdır. Devlete hizmet etmek, millete ait iç dinamikleri kuvvetlendirmek demektir. Devlete hizmet etmekle bütün bir milletin bugünü ve geleceği garanti altına alınmış demektir.

Millî devlet, millî düşünce ruhunun hayata geçirilmesinin tarihî usulüdür. Millî devlette, millete ait değerler birleştirilmektedir. Bu birleşme, millî hayatı tarihî açıdan düzenler ve istikamet kazandırır. Millî devleti kurmak demek, milletin tarihe saygısının ve geleceğe olan güveninin ifadesidir. Millî devlet, başka bir ülkeden, farklı bir

iklimden getirilip ekilen ve o ülkenin iklim şartlarına uyum sağlayamadığı için kuruyan bir ağaç gibi değildir. Aksine, bu toprağın bağrında büyüüp gelişen, toprağın derinliklerine kök salan, semalara ser çeken bir ağaçtır. Taklit, hiçbir alanda olumlu sonuç vermez, hele devlet idaresinde taklidin tehlike boyutları daha büyüktür. Çünkü bunda milletin menfaatleri ve geleceği söz konusudur.

Devlet kurma, milletin kendine varlık kazandırmasıdır. Siyasî, iktisadî sosyal ve manevî alanlarda önceden olmayan yeni değerler kazandırılır.

Diğer milletlere saygı göstermek, farklı din mensuplarının inanç ve akidelerine hürmet etmek, Türkmenin kanında vardır. Türkmen insanperver, adaletli, cömert, gönlü açık, sabırlı, kanaatkar ve samimî millet olup, başka milletlere ileri derecede saygı göstermeyi şiar edinmiştir. Türkmenler arasında millî ihtilaflar, anlaşmazlıklar olmamıştı, bundan böyle de olmaz.

Son sekiz asırdan beri meydana gelen iç karışıklıklar, ayrılıkçı hareketlerin ne demek olduğunu Türkmenler çok iyi anlamışlardır. Sekiz asırdır etrafındaki yakın ve uzak devletler “böl, parçala ve yönet” siyasetini kullanarak Türkmenlerin arasına fitne sokup, anlaşmazlıklar oluşturarak küçüklü, büyüklü kavgalara sebebiyet verdiler.

Destanlarımızda, yüzlerce şairimizin şiirlerinde birlik ve beraberliğin vassfedilmesi tesadüf eseri değildir. Türkmenistan Devleti’nin bağımsızlığını ilân etmekle bütün milletimiz bunu sekiz asırdan beri arzu edilen millî devlet olarak kabul etti.

Bütün Türkmenler, Türkmenistan’da yaşayan Ruslar, Özbekler, Kazaklar, Ukraynalılar, Azeriler, Beluçlar, Ermeniler bir bütün olarak, geleceğe ait bütün umutlarını Bağımsız Türkmenistan’a bağlamışlardır.

Bağımsız ve Tarafsız Türkmenistan zengin bir devlettir; birlik ve beraberlik olduğu takdirde halk da zenginleşir. Her bir

Türkmen bu hakikati iyi kavramıştır.

Bugün Türkmenistan'ın hiçbir bölgesinde anlaşmazlık, birbirini küçümseme diye bir şey söz konusu değildir. Türkmenistan'da siyasî istikrar vardır. Etnik gruplar tek bir düşünce etrafında dost ve kardeşlik içerisinde yaşamaktalar.

Türkmenistan'da siyasî suçlular ve yasaklar yoktur.

Biz, Bağımsız ve Tarafsız ülkemizde, Türkmenistan'ın millî güvenliğini sağlayan, sınırlarını koruyup, gözeten millî ordumuzu kurduk.

Kimi şahısların, bazı durumlarda kanun gereğince sorguya tabi tutulmasını, kendi haklarının çiğnenmesi olarak kabul ettiği bilinmektedir. Bazen de ferdin hakları, kanunî dayanak olmaksızın, birilerinin hatırı için çiğnenmektedir. Bu durum hepimiz için geçerlidir. Bu konunun mutlaka incelenmesi gerekir.

Kısacası üzerinde düşünülmesi ve işlenmesi gereken konu çoktur. Önemli olan, her bir vatandaşın kendi hak hukuklarını, görev ve sorumluluklarını tam olarak bilmesi, kanuna güvenmesi ve kanunun ise güvenli olması gerekir.

Biz daima itilip kakılmaya alışmışız. 74 yıllık Sovyet dönemi içerisinde daima baskı altında yaşadık, biz bütün bunlara dayandık, çünkü en basiti, biz görüşümüzü beyan etme hakkından dahi mahrumduk. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin her seviyedeki idari toplantılarında, genel kurul ve kongrelerde, mecliste Moskova'da mutlak surette Türkmenler tenkit ediliyordu. Bu âdet haline gelmişti. Türkmenleri, "geçmişin zararlı kalıntılarını terk edemediniz, sosyal düşünce yapınız gelişmemiş, iktisadî açıdan gerisiniz" diyerek küçümsüyorlardı. Kısacası bütün bunlar insan havsalasının almadığı şeylerdi. Biz bunları zamanla benimseyince, daha sonra birbirimizin kuyusunu kazmaya başladık, hatta bu olağan hale geldi. Bu konuda kalem erbabımız daha ileri giderek yazdığı eserlerde göğsü kabarak, millete ait gelenek,

görenek ve ahlakî değerleri tenkide başladılar. Bu durum ise, halk arasında karşılıklı suçlamalara neden oldu. Millî kıvanç, millet ve tarih gururu unutuldu. Çoğu zaman bu tür işler bizzat Türkmenlerin kendilerine yaptırıldı.

Ben, Türkmenlerin SSCB dönemindeki 74 yıllık tarihini en ince ayrıntısına kadar öğrendim. Onlarda sadece Türkmenlerin birbirleri ile olan mücadelelerinden bahsedilmekte, fakat, Türkmenin zengin tarihi geçmişi hakkında tek kelime dahi bahsedilmemiştir. Sanki böyle bir tarih yaşanmamış, her şey günümüzle irtibatlandırılıyor. Milletin kaderine bu açıdan değer veriliyor, bunlara alternatif çözüm üretmek de çetindi. Her türlü konudaki Rusya ve SSCB ile ilgili genel meseleler, Türkmenlere ait sorunlarmış gibi gösteriliyordu.

Bu hadiselerin esas sebebi 20'li, 30'lu yıllarda, Bolşevikler ve Menşevikler, yani sosyalizm taraftarları ve ona karşı olanlar arasındaki mücadelelerdir. 30'lu 40'li yıllarda millîyetçiler faşist olarak damgalanıyor, ateist komünistlerin "Birlik Grupları" bunlara karşı çıkıyordu. Doğrusu bu dönemde, katliamlar, takibatlarla birlikte bir iç mücadele sürmekteydi. Bu mücadele farklı isimler adı altında yapılıyordu. Türkmenler ise millet olarak SSCB'nin diğer milletleri gibi kendi tarihi ve kaderi ile ilgili herhangi bir araştırma imkanından mahrumdu.

Bu hadiselerde Türkmenlerin suçu var mıydı, varsa ne derecedeydi? Bu soru bizim için önem arz etmektedir. SSCB'nin 1922 yılında kurulduğunu tarihten silmenin mümkün olmadığını biliyoruz. O yıllarda bütün Sovyetlerde iç mücadele kesintisiz devam ediyordu, fakat Türkmenistan'ın kendi kendinî acımasızca yıpratıldığını kabul etmek zorundayız. Yeni ve eski, din ve ateizm perdesi altında verilen mücadeleler Türkmenleri içeriden zayıflatarak kendi kendinî yok etmeye itiyor ve bunlar teşvik edilerek destekleniyordu. Savaş sonrası dönemlerde, yani 40'li, 50'li yıllarda parti içerisinde temizleme hareketi başlatıldı. Millîyetçiliğe karşı mücadele başka şekilde devam ettirilmekteydi. Bu mücadele 50'li ve

60'lı yıllarda da durdurulamamıştır. Bazı aydınlar suçlanarak, SSCB'nin mahrumiyet bölgelerine sürgün edildi.

60'lı ve 70'li yıllarda, elde edilen başarılarla aşırı derecedeki övünmeler, böbürlenmeler; ferdi, kurum ve kuruluşları arşa çıkarmalar başladı. Bu nedenle şişirilmiş ifadeler, göz boyamalar başladı. Bu içtimaî bir hastalıktı, toplumun halini gösteren içler acısı bir durumdu. Aslında, 74 yıl içerisinde bir tane bile sağlıklı bir dönemin olduğunu göstermek mümkün değildir. Siyasî düşünce ağır basmış, insanlar özgürce düşünmeyi unutmuşlardı. Onlar şakşakçılığa, partiyi göklere çıkaran nutuklar atmaya alışmışlardı. Fert tek başına bir şey ifade etmiyor, toplumda onun yeri tamamen yok edilmişti. Sosyal düşünceye değer veriliyor, ferdî sorumluluk boşa çıkarılıyordu, çünkü idarî yapı ona göre şekillenmişti. Böylece, Sovyet demokrasisi ilkelerine yeni toplumun yüksek ahlak açısından kazandığı başarı olarak değer veriyordu. Fakat bütün bunların hepsi hiçbir kıymeti olmayan, değersiz şeylerdi. Sadece bir slogandan ileriye geçmiyordu. Bu sloganlar toplumunun damarlarına işlemiş ve hastalık haline dönüşmüştü.

Bugün bizim bu hastalıklardan kurtulmamız çok zor. Bu bizim altın asrımızda ertelenemeyecek en önemli vazifemizdir.

* * *

Ben, yaptığım konuşmalarda, tarihte Türkmenlerin dışarıdan değil, içten yıkıldıklarını defalarca tekrar etmekteyim. Gayem, millet olarak tarihten ibret almak, hayatımızı ona göre düzenlemenin gerektiğine dikkatinizi çekmektir. İç karışıklıklar nice kudretli devletleri, hanlıkları, beylikleri yıkmıştır. Dede Korkut, başa gelecek belâ ve musibetin üç sebebi olduğunu nasihat etmiştir, onlar; ihtilaf, bencillik ve haramı irtikap. Biz Dede Korkut'un nasihatlerini yerine getirmek zorundayız.

Her vatandaş, bağımsız ve tarafsız devletimizin ilerlemesi,

ebedî yaşaması için çaba göstermek, devletin istikrarlı gelişmesine zarar verecek her engeli bertaraf etmeye çalışmalıdır.

Bir çok şey idarecilerle direkt ilgilidir. Ben, bir Devlet Başkanı olarak, tayin edilen idarecilerin halkın ve vatanın menfaatlerini gözeten, kendisine güvenilen, görevine canı-gönülden yapışan kişilerin olmasına dikkat etmeliyim. Devlet memuru olarak çalışacak kişilerin seçimi konusunda Halk Maslahatı'nda millî kanun kabul etmemiz gerekir. Bu kanunda devlet memuru olmak için gerekli şartlar, tayinlerde uygulanacak usuller, devlet idarelerinde memurluk statüsü ve açılacak kadrolar, amir ve memurların verimli çalışması için görev ve yetkilerini belirlemeli.

Her bir vatandaşın devlet memurluğuna seçilebilme hukuku kanunen korunabilmeli, memurluk seçiminde şahısların milletine, uyruğuna, mülkiyet ve makam seviyesine, yaşadığı yere, inancına bakılmaksızın, kabiliyeti ve meslekî bilgisine göre Türkmenistan'ın tüm vatandaşlarının girebilmeleri için eşit haklar sağlamalı; eşitlik durumunda eğitim seviyesine, meslekî tecrübesine, siyasî ve hukukî bilgisi ile farklılık göstermesine, düşüncelerinde ve işlerinde dürüstlüğüne, düşüncelerine, iş verimine, vatana, millete ve Türkmenistan Devlet Başkanı'na sadakati göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü ben bunları tecrübelerimden bilmekteyim.

Yönetici, kabiliyetli, mesleğinde başarılı olanları seçmeyi, onların yaptığı işleri düzenli olarak denetlemelidir, idareciliği başarıyorsa o müessesede istikrarlı ilişkiler ve gelişmeler olur.

Devlete, halka sadık kimselerin, layık oldukları görevlere tayin edilmesi gayet önemli bir meseledir. Bir yönetici, şahsî menfaatlerinden ziyade, milletin, halkın ve devletin menfaatlerini ileri tutması gerekir.

Devletin istikrarlı gelişmesine zarar verebilecek olan yedi

unsuru özellikle belirtmek isterim: Birinci unsur: Ehil olmayan yönetici,

İkinci unsur: Kabilecilik ve hemşehricilik anlayışının yaygınlaşması,

Üçüncü unsur: Milletler arası anlaşmazlıklar,

Dördüncü unsur: Din ve mezhep çatışmaları,

Beşinci unsur: Komşu devletlerle olan anlaşmazlıklar,

Altıncı unsur: İç karışıklıklar,

Yedinci unsur: Doğal afetler.

Ben, Bağımsız ve Sürekli Tarafsız Türkmenistan'ın ilk Devlet Başkanı olarak, bu durumların meydana gelmesine engel olmayı esas görevim kabul ettim. Benden sonraki devlet başkanlarının da, devlete zarar verebilecek olan bu yedi zararlı unsuru engellemelerini, daima bu unsurlar üzerinde kafa yormalarını ve bu tür durumların meydana gelmemesi konusunda çalışmalarını vasiyet ederim.

Saparmurat TÜRKMENBAŞI,

Türkmenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı /Türkmenistan.

Alıntı Kaynağı: Türkler, Cilt: 19 Sayfa: 711-719.
Publisistika